

Offentlig referat – Kontaktmøte for fotobevaring 12.06.07

Sted: Nasjonalbiblioteket, Mo i Rana

Tid: 16. januar 2007, kl 12.30 – 15.30

Til stede:

Knut Johannessen og Åse A. Lange, Riksarkivet.

Randi Ertesvåg og Per Olav Torgnesskar, ABM-utvikling.

Jonas Ekeberg, Preus museum.

Svanhild Aabø, Asbjørn Straumfors og Kristin Aasbø, Nasjonalbiblioteket.

Stig Kalvatn og Roger Erlandsen fra Norsk kulturråd hadde meldt forfall.

Møteleder: Asbjørn Straumfors

Referent: Kristin Aasbø

Møtet ble satt noe forsinket pga. flyproblemer. Svanhild Aabø, leder for avdeling for fag og forskning ved Nasjonalbiblioteket ønsket velkommen. Hun vil fremover være ansvarlig i Kontaktmøtet for Nasjonalbiblioteket. Deretter overtok Asbjørn Straumfors som møteleder. Sakslisten ble godkjent med visse endringer: Punkt c og h. under orienteringssaker ble slått sammen fordi det dreide seg om samme sak, og punkt f. ble strøket pga. tidsnød.

Sak 1 – Orienteringer

a: Fotoregistrene

Nasjonalbiblioteket orienterte om status. Arbeidet er forsinket, mye pga. interne prioriteringer knyttet til Nasjonalbibliotekets digitale satsning. Ny database er etablert, Preus museums ansvarlige har fått opplæring i bruk av fotografdelen. Spørreskjema om fotografiske samlinger er sendt ut til nærmere 1000 institusjoner og lag, men det har foreløpig kommet få skjemaer i retur. Det kom innspill på at spørreskjemaene for samlingsoppdateringen burde være knyttet til tidsfrist for besvarelse, og at det kan være behov for mer utfyllende informasjon om hensikten med oppdateringen. Dette vil bli vurdert fremover.

b: Formidlingsprosjektet

Preus museum orienterte om status for prosjektet med foreløpig tittel “Norsk kulturhistorisk fotografi”. Press forlag er involvert i produksjonen av et bokverk i tillegg til utstillingen, som har planlagt åpning oktober 2008. Hensikten er å rette et kritisk og estetisk blick på de kulturhistoriske fotosamlingene vi har i Norge og å presentere utvalgte samlinger for publikum i en slik kontekst. Til nå er 20-30 samlinger blitt vurdert som meget interessante, mens et liknende antall er til vurdering.

c: ABM-nettverk for fotografi

Preus museum og ABM-utvikling orienterte om status. Preus museum har påtatt seg å være ”motor” i et fotobevaringsnettverk, og er i ferd med å inngå en avtale med ABM-utvikling om dette ansvaret. Den vil forhåpentligvis være på plass snarlig, slik at det kan sendes prosjektsøknad knyttet til nettverket til høsten. Man ser også for seg en nettverkssamling i løpet av høsten.

d: Standard og veiledning for fotokatalogisering

ABM-utvikling orienterte om status siden siste Kontaktmøte. Standarden ble overlevert fra arbeidsgruppen 28. februar. For tiden undergår den en bearbeiding hos ABM-utvikling der den blant samordnes med standard for gjenstandsregistrering. Et utkast vil bli sendt ut på begrenset høringsrunde i løpet av sommeren, og antakelig vil det bli en utgivelse i løpet av høsten.

e: Arne Knudsens samling

Preus orienterte innledningsvis om at Arne Knudsen har tatt kontakt med Norsk teknisk museum, og at museet har uttrykt interesse for samlingen. Nasjonalbiblioteket kjenner til at departementet vurderer materialet og innhenter råd fra fagmiljø i forhold til hvordan saken bør gripes an. Preus museum advarte mot at institusjonene ble spilt ut mot hverandre, og foreslo at Preus museum kunne ta et initiativ i saken, for eksempel i samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Det var ingen motstand mot dette i Kontaktmøtet.

g: Utvalgsriterier for fotografi

ABM-utvikling orienterte kort om at de kostnadsfritt har fått tillatelse til å oversette det svenske dokumentet "Att samla och gallra fotografier - kriterier för värdering och urval", som dreier seg nettopp om utvalgsriterier. Det vil bli nedsatt en arbeidsgruppe/redaksjonskomité for å vurdere om dokumentet kan fungere som kjernen i en publikasjon som tar for seg utvalgsriterier. Publikasjonen vil inngå som en del av fotobevaringshåndboka.

i: Nye fotoarkiv

Nasjonalbiblioteket orienterte kort om nye arkiv som er tatt inn i institusjonen. Det gjelder: Bildearkivet etter forlaget "Norske gardsbruk", negativer etter Marthinius Skøien og fotoarkivet etter postkortprodusenten "Mittet", alle overdratt fra Riksantikvaren, til sammen ca. 65 000 enheter.

Norsk Hydro har deponert ca. 14000 glassplater.

Statoil har inngått en avtale om overdragelse av et bildemateriale estimert til ca. 115.000 enheter.

I forbindelse med orienteringen minnet man fra Riksarkivaren om betydningen av at fotomaterialet blir sett i sammenheng med det øvrige arkivmaterialet fra samme arkivskaper. Opplysninger om opprinnelsen og formålet med materialet vil man finne der. Arkiveieren vil ofte trenge en påminnelse om dette, og som oppbevaringsinstitusjoner må vi være klar over uheldige sider ved å splitte opp et privatarkiv.

Sak 2 – Kontaktmøtets rolle i oppfølgingen av Ut av mørkerommet

ABM-utvikling innledet saken og viste til listen over oppgaver der Kontaktmøtet var medansvarlig i forhold til tiltak:

- Utvalg (punkt 4.1.1 i strategien)
- Innsamlingspolitikk og innsamlingsplaner (punkt 4.1.3 i strategien)
- Tilgjengeliggjøring (punkt 4.2.4 i strategien)
- Prosjekt Fjellanger Widerøe (punkt 4.3.4 i strategien)
- Formidling og informasjonskanal (punkt 4.4.2 og punkt 4.4.3 i strategien).

Etter ABM-utviklings mening var arbeidet med en nasjonal innsamlingsplan det viktigste punktet i forhold til Kontaktmøtet. Det var ingen uenighet om dette i møtet, men formål og metoder ble diskutert. Det kom frem at det var behov for flere typer av kartlegging:

- Hvilke viktige samlinger/arkiv finnes “der ute”?
- Hvordan sikre oss at vi vet om dem?
- Skal det lages lister over de viktigste?
- Hva blir konsekvensen av å havne på en slik liste, og hva blir konsekvensen av ikke å havne på en slik liste?
- Hvilke motivområder er dårlig dekket i samlingene som finnes i kulturhistoriske institusjoner per i dag?
- Hvilken rolle spiller det at noen materialtyper er særlig utsatt for nedbrytning?

Dette var noen av spørsmålene som ble diskutert.

Kontaktmøtet nedsatte en arbeidsgruppe som skal vurdere hvordan en nasjonal innsamlingsplan skal gripes fatt. Hver av institusjonene i Kontaktmøtet peker ut ett medlem til arbeidsgruppa innen 25. juni. Gruppa skal til neste Kontaktmøte foreslå sitt eget mandat for arbeidet med innsamlingsplan.

Fra ABM-utvikling: Rådgiver Per Olav Torgnesskar

Fra Kulturrådet:

Fra Preus museum: Konservator Hanne Holm-Johnsen

Fra Riksarkivet: Rådgiver Vidar Øverland

Fra Nasjonalbiblioteket: Amanuensis Kristin Aasbø

Kontaktmøtet diskuterte deretter de andre områdene i strategiplanen der forumet var blitt tildelt ansvar:

Formidling og informasjonsplan:

Kontaktmøtet ba ABM-u og Preus museum nedsette en arbeidsgruppe med formål å komme med forslag til hva som bør gjøres på dette området. Arbeidsgruppa legger frem noen punkter til diskusjon på det planlagte nettverksmøtet til høsten, og fremlegger deretter et forslag til neste Kontaktmøte.

Prosjekt Fjellanger Widerøe:

Det før omtalte fotonettverket er i ferd med å etablere seg. Nettverket var ikke omtalt i strategiplanen. Når dette nå snart er en realitet synes Kontaktmøtet det er naturlig at prosjektet for å bevare og gjøre tilgjengelig materialet etter Fjellanger Widerøe blir håndtert i nettverket.

Tilgjengeliggjøring:

Digitalisering er et stort satsningsområde som ledelsen i alle våre institusjoner jobber mye med i forhold til departementet. Preus museum uttrykte viktigheten av å være forberedt når det blir fotografiets “tur” til å bli en del av den store digitaliseringssatsningen. En godt utbredt og respektert katalogstandard er et eksempel på slik forberedelse.

Det er blitt uttrykt uro over hvor lang tid det tar når det gjelder å utvikle web-grensesnitt i for eksempel registreringsverktøyet Primus. ABM-utvikling kunne berolige her, og fortale om et større tilskudd til utviklerne for å få nettopp dette på plass.

Selv om trenden nå er søkegrensesnitt på tvers av materialtyper, tror vi at det ene ikke utelukker det andre. Det å gi publikum enhetlig tilgang til den norske fotoarven i digital form, om det skjer via samsøk eller samkatalog, er en visjon vi har for fremtiden.

Utvalg:

Kontaktmøtet viste tilbake til ABM-utviklings orientering om utvalgskriterier for fotografi, og at dette arbeidet går sin gang. For øvrig kan resultatene fra arbeidet med kartlegging og planer for innsamling vise seg å bli en form for utvalgstenkning i praksis.

Sak 3 – Eventuelt

ABM-utvikling ba om at digital langtidslagring kunne bli sak til neste møte. Nasjonalbiblioteket og Riksarkivet tok oppfordringen.

Neste Kontaktmøte finner sted 5. desember kl. 10.00 på Preus museum.